

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสี

สำนักงานปรมาณเพื่อสันติได้มีหนังสือ ที่ วท ๐๔๐๔/๖๐๔๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่กิจการในส่วนการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในด้านการทำการวิจัย ให้บริการและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของสำนักงานปรมาณเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ถูกโอนไปยังสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยผลของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ ทำให้เกิดประเด็นเรื่องการให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสีและการปรับปรุงอัตราค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสีซึ่งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีความเห็นว่า การบริหารจัดการกากกัมมันตรังสีอยู่ภายใต้การบริหารงานและการดำเนินกิจการของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีอำนาจกำหนดอัตราค่าบริการขึ้นเองแยกต่างหากจากสำนักงานปรมาณเพื่อสันติที่มีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๘ ประกอบกับมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙

สำนักงานปรมาณเพื่อสันติได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวแก่สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) แล้วว่า การปรับปรุงอัตราค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสีของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ให้สูงกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖ จำเป็นต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพลังงานปรมาณเพื่อสันติ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานปรมาณเพื่อสันติจึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. เมื่อมาตรา ๔๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติให้มีการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของสำนักงานปรมาณเพื่อสันติไปเป็นของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) จะมีผลให้โครงการจัดการกากกัมมันตรังสีแบ่งแยกตามข้อ ๓ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกตามความในมาตรา ๘ จ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ซึ่งขณะนี้ยังไม่มี การปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในฉบับดังกล่าว ดังนั้น โครงการจัดการกากกัมมันตรังสีจะถูกถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวไปยังสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยผลของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ หรือไม่ หรือสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สามารถจัดเก็บค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสีโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยี นิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้เองโดยผลของกฎหมายดังกล่าว

๒. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการขจัดกาก กัมมันตรังสีโดยอาศัยอำนาจของข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการ กากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณู เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติมีความเห็นว่า กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายลำดับรองกำหนด ค่าธรรมเนียมซึ่งกฎหมายแม่บทพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มิได้ กำหนดไว้ น่าจะไม่สามารถออกกฎกระทรวงในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้ เนื่องจากขัด ต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย

๓. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีอำนาจในการ ปรับปรุงอัตราค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสีโดยอาศัยอำนาจในมาตรา ๗ มาตรา ๘ ประกอบ มาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้มีอัตราค่าธรรมเนียมสูงกว่ากฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ จัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยมีผู้แทน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ) และสถาบันเทคโนโลยี นิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า งาน ตามโครงการจัดการกากกัมมันตรังสีเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์อยู่ใน ความรับผิดชอบของกลุ่มปฏิบัติงานด้านวิชาการเพื่อปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นิวเคลียร์ในสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเดิมตามข้อ ๓^๑ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อพระราช กฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้

^๑ข้อ ๓ ในสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ให้มีกลุ่มปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อปฏิบัติงานวิจัย และพัฒนาทางเทคโนโลยีนิวเคลียร์ โดยรับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ดังต่อไปนี้

(๑) โครงการจัดการกากกัมมันตรังสี

บังคับแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ อนุมัติการโอนบรรดากิจการ สิทธิ หนี้สิน และงบประมาณของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเดิมไปเป็นของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอ โดยในส่วนของงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่โอนมานั้นรวมถึงกลุ่มโครงการจัดการกากกัมมันตรังสีด้วยแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาข้อเท็จจริงข้างต้นแล้ว เห็นว่า โครงการจัดการกากกัมมันตรังสีตามปัญหาที่หารือได้โอนไปเป็นของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) แล้วในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ โดยผลของมาตรา ๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้จะยังมิได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ตาม

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับอำนาจจัดเก็บค่าบริการและปรับปรุงอัตราค่าบริการจัดการกากกัมมันตรังสีนั้น เห็นว่า เมื่อปัจจุบันกิจการตามโครงการจัดการกากกัมมันตรังสีได้โอนไปยังสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) แล้ว สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) จึงมีอำนาจในการเรียกเก็บค่าบริการในการดำเนินกิจการดังกล่าวได้ตาม

^๒มาตรา ๔๐ เมื่อพระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่ออนุมัติให้มีการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานวิจัยด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์และการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์ที่มีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำซึ่งมีผู้ครองอยู่ ไปเป็นของสถาบันตามพระราชกฤษฎีกานี้

^๓มาตรา ๙ ในกรณีที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อดำเนินกิจการหนึ่งกิจการใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐโดยอยู่แล้ว ซึ่งจะมีปัญหาการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันในการดำเนินการ และคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรอนุมัติให้มีการโอนอำนาจหน้าที่ กิจการทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นให้แก่องค์การมหาชนที่จะจัดตั้งขึ้น ให้อำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น โอนไปเป็นขององค์การมหาชนในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำที่ยังคงมีผู้ครองตำแหน่งอยู่ในสังกัดส่วนราชการใด ให้ยังคงเป็นส่วนราชการนั้นต่อไปจนกว่าจะมีการยุบตำแหน่งนั้น ๆ

สิทธิตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิทธิในการใช้สิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ (๘)^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙ ในการนี้ คณะกรรมการบริหารสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ก็ได้ออกข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยการให้บริการประชาชนของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว ดังนั้น แม้ว่ากฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๔๙ จะยังคงมีผลบังคับใช้อยู่ แต่อัตราค่าบริการที่คณะกรรมการปรมาณเพื่อสันติกำหนดตามข้อ ๑๒^๕ นั้น เป็นอัตราค่าบริการที่ใช้บังคับแก่ผู้รับใบอนุญาตตาม มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่นำส่ง กากกัมมันตรังสีเพื่อให้สำนักงานปรมาณเพื่อสันติดำเนินการบำบัดและขจัดกากกัมมันตรังสีนั้น อัตราค่าบริการตามกฎหมายจึงใช้บังคับเฉพาะเมื่อสำนักงานปรมาณเพื่อสันติเป็นผู้ให้บริการ บำบัดกากกัมมันตรังสี ดังนั้น เมื่อมีการจัดการจัดการกากกัมมันตรังสีได้โอนไปยังสถาบัน เทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) แล้ว สำนักงานปรมาณเพื่อสันติจึงไม่อาจนำข้อ ๑๒^๖ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวมาใช้บังคับแก่สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้ให้บริการในปัจจุบันได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๕๑

^๔มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุตฤตประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ด้วย

๑.ล๑

๑.ล๑

(๘) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ

๑.ล๑

๑.ล๑

^๕ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าบริการบำบัดและขจัดกากกัมมันตรังสีตามอัตราที่ คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น